

2717 дол./т у червні 2011 р. Світові ціни на м'ясо птиці досягли свого піку у квітні 2011 р. та склали 1182 дол./т (Рис. 4).

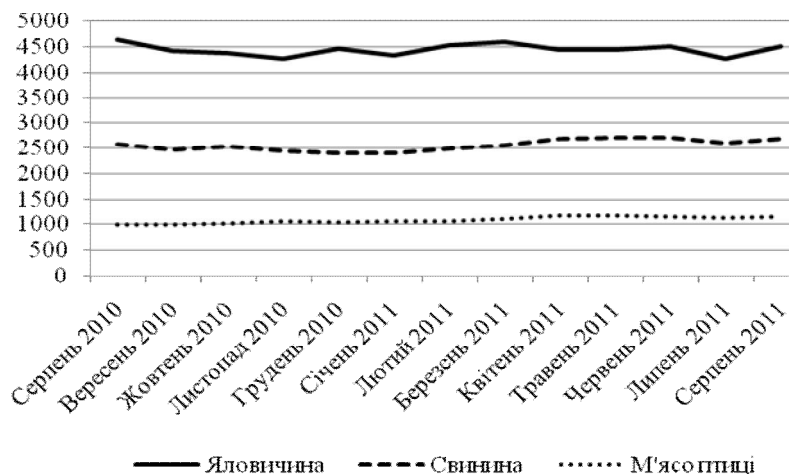

Рис. 4. Динаміка світових цін на окремі види м'яса у серпні 2010 р. – серпні 2011 р.*

*за даними джерела [1]

Висновки. Достатньо різкої зміни кон'юнктури світового ринку м'яса в останні роки не відбувалося. Незважаючи на ряд спалахів хвороб тварин, швидке зростання цін на сировину, енергоносії та корми, ця галузь розвивалася досить стабільно в умовах зростання світового споживання. Хоча вже з початку 2009 року у зв'язку зі світовими економічними проблемами виробничі відносини, що склалися на ринку м'яса, почали переживати період кризи вже не лише в

сегменті міжнародної торгівлі, але і у внутрішніх взаємовідносинах переробних підприємств з галуззю тваринництва. Що стосується світових цін на м'ясо, до 2018 року передбачається поступове їх підвищення. При цьому підвищення котирувань на свинину та яловичину підвищаться приблизно на 30% порівняно з періодом 1999-2007 рр. Ціни на м'ясо птиці, за оцінками експертів, внаслідок підвищення попиту зростуть ще більше.

Список використаної літератури:

1. fao.org.ua
2. www.apk-inform.com.
3. Баяр А. Наслідки вступу до СОТ для української економіки: оцінка цінової конкурентоспроможності / А. Баяр, І. Кобута, Є. Шкарабан та ін. – К., 2007.- 39 с.
4. Євчук Л.А. Конкурентоспроможність аграрного виробництва через призму конкурентоспроможності аграрної продукції / Л.А. Євчук // Вісник ХНАУ «Вісник ХНАУ» Сер. «Економіка і природокористування». – 2006. - №8. – с. 110-114

В статтє исследованы последние тенденции развития мирового рынка мяса. Проанализирована динамика цен на говядину, свинину и мясо птицы. Освещены прогнозы цен на ближайший период. Определено место Украины на мировом ранке мяса.

The article is devoted to research of the recent trends in the global meat market. Price dynamics of the bovine meat, pork and poultry is analyzed. Price forecasts for the next period are covered. The place of Ukraine in the global meat market is defined.

Рецензент: д.е.н., професор Мішенін Є.В.
Дата надходження до редакції: 16.03.2012 р.

УДК: 658+334.7

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Н. І. Строченко, к.е.н, доцент, Сумський національний аграрний університет

В статті розглядаються проблемні питання та позитивні наслідки впливу глобалізаційних процесів на економіку України та на агропромисловий комплекс, а також вирішення проблем пов'язаних з її участю в цих процесах.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Сьогодні глобальні трансформації відбуваються в політичній, економічній, науково-

технічній сферах життя суспільства. На початку XXI століття світове господарство все більше перетворюється в єдине ціле, в якому постійно фо-

рмуються і протікають різнопланові процеси. У вітчизняному агропромисловому комплексі, триває загострення кризового стану, бо сучасна інфраструктура не в змозі протистояти негативним факторам глобалізаційних перетворень. Основними причинами цього є непрофесійна економічна політика держави в усіх її аспектах. Тому особливо актуально постає питання вивчення процесів глобалізації в агропромисловому комплексі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Теоретико-методичною базою визначення процесів глобалізації в агропромисловому комплексі України є переосмислення результатів вже проведених досліджень, аналіз вивчення економістами глобалізаційних процесів та їх наслідків. Досліджували цю проблему такі вчені як: О.Т. Білорус [1, с. 176], О.О. Волович [2], В.М. Геєць [3, с. 6-14], Л. Клайн [4], Б.М. Одягайло [5, с. 209-353], Н.В. Осадча [6, с. С. 134-135], Т.В. Савелко [7, с. 20-26], В.Р. Сиденко [8, с. 296-310], Н.В. Стукало [9, с. 29-35] та інших. Але проблеми процесів глобалізації, її впливу на сучасне світове господарство в цілому та агропромисловий комплекс, висвітлено недостатньо інтегративно та цілісно.

Постановка завдання. Метою написання статті є простеження процесу глобалізації в агропромисловому комплексі та процесів, що з цим пов'язані. Досягненню мети сприяли загальнонаукові методи: методи теоретичних досліджень (аналіз і синтез), а також діалектичний метод пізнання й абстрактно-логічний – при узагальненні теоретичних і методологічних положень глобалізаційних процесів в агропромисловому комплексі, взаємодії з економікою України та формулюванні висновків.

Виклад основного дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Глобалізація є безпосереднім наслідком процесів інтернаціоналізації, які охоплюють усі сфери буття суспільства й закладають її матеріальну, інституційну та політичну основу. Як процес, глобалізація представляє собою складний комплекс транскордонних взаємодій між економічними суб'єктами, що виявляється в інтенсифікації потоків товарів, послуг, технологій і фінансових коштів, у посиленні впливу міжнародних інститутів, у поширенні діяльності транснаціональних і багатонаціональних корпорацій, у зростанні масштабів транскордонних комунікаційних й інформаційних обмінів тощо [4]. Головними ознаками глобалізації є взаємозалежність та взаємодія національної економіки; інтернаціоналізація світової економіки; послаблення можливостей національних держав щодо формування незалежної економічної політики; становлення єдиної системи зв'язків і нової конфігурації світової економіки.

Сьогодні необхідно не уникати глобалізаційних процесів, а навпаки формувати економіку

держави, розвиток аграрного сектору відповідно до факторів розвитку глобалізації, щоб зменшити ризики та максимально підвищити отримання позитивних наслідків від цього процесу. Політики різного спрямування пов'язують майбутнє України з її рухом у певному напрямі – до Європи або до Євразії. Але Україна має повернутися передусім сама до себе і привести в дію величезні потенційні сили, не лише і не стільки економічні, скільки соціокультурні, без активізації яких навіть значне зростання економіки не здатне автоматично забезпечити політичну стабільність та консолідацію в суспільстві, вихід України на міжнародну арену як стратегічно впливового гравця [2].

Агропромисловий комплекс в економіці України впливає на соціально-економічне становище суспільства, але фінансовий стан більшості аграрних підприємств та їх соціальної сфери є незадовільним. Сільське господарство практично не забезпечене сучасною технікою, новими технологіями, це призводить до низької продуктивності виробництва та неконкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на ринку. Ситуація, що склалася в агропромисловому комплексі пояснюється основними чинниками: невиконання завдань, що стосуються стратегічних напрямків розвитку аграрної сфери та аграрної реформи України; нераціональне використання ресурсів аграрної сфери; різні види зносу основних фондів на підприємствах; наявність диспаритету цін на продукцію аграрного сектору та промислові засоби виробництва, що обмежують діяльність і розвиток аграрних товаровиробників; малоефективне використання наявного потенціалу земель сільськогосподарського призначення; відсутність необхідної державної підтримки виробників аграрного сектору, що проявляється у недосконалості цінової, фінансової, кредитної та інвестиційної політики держави по відношенню до аграріїв тощо.

Розвиток агропромислового комплексу в умовах глобалізаційних трансформацій базується на раціональній державній фінансовій підтримці сільського господарства; покращенні доступу до ринків збуту, посиленні конкурентоспроможності виробництва аграрної продукції шляхом зростання обсягів вітчизняних та іноземних інвестицій в агропромисловий комплекс, за умови гармонізації чинного законодавства до норм і вимог світової організації торгівлі та покращенні соціальної сфери за допомогою створення розвиненої інфраструктури сільських територій. Щоб вивести агропромисловий комплекс із кризового стану під час глобалізаційних перетворень повинна бути розроблена довгострокова програма зовнішньоекономічних відносин з торговельними партнерами, що будуть вигідними для обох сторін.

Головним важелем сталого розвитку аграрного сектору є його конкурентоспроможність. Підп-

риємствам, що є неконкурентоспроможними на глобальному рівні нема чого роботи. Причиною виходу на міжнародні ринки є жорстка конкуренція. Для національних виробників немає достатньої внутрішньої мотивації застосування інновацій, що дає можливість конкурентам на вітчизняному та світовому рівнях використовувати суперечності внутрішнього законодавства для знищення контрагентів на внутрішньому ринку сільськогосподарської продукції. На даний час Україна не використовує всі свої конкурентні переваги (дешева робоча сила, достатня ресурсозабезпеченість деякими видами сировини, використання вигідного геоелекономічного розташування тощо), оскільки аграрний сектор та економіка країни є неефективними. Натомість конкуренти України широко застосовують високі й запатентовані технології, стимулюють виробництво унікальних товарів, всебічно залучають наукову еліту, кредитують інновації. Отримані результати дозволяють країнам-конкурентам знижувати собівартість виробництва й оволодівати новими ринками збуту.

На нашу думку, майбутнє економіки та аграрного сектору України залежить від інноваційної політики. Головним завданням інноваційної політики держави в епоху поширення глобалізаційних процесів має стати забезпечення збалансованої взаємодії наукового, технічного і виробничого потенціалів, вдосконалення механізму активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, поширення інновацій по усіх сферах господарю-

вання. Слід налагоджувати експортоспроможні високо технологічні виробництва, ширше запроваджувати принципи вільної міжнародної торгівлі. Розпочинати глобалізацію необхідно при наявності освічених та високопрофесійних кадрів, також необхідно знати процедуру антидемпінгових, субсидіарних та компенсаційних розслідувань, що проводяться за кордоном. Потрібно розширювати ринки збуту для подальшого успішного просування вітчизняної аграрної продукції на світові ринки в умовах глобалізації. Фактори, що для цього необхідні зображені на рис. 1. Щоб успішно влитися у процес глобалізації, необхідно вміти мобілізувати внутрішні ресурси; створити систему фінансового обслуговування аграрного сектора (спеціальні аграрні банки, фермерські каси взаємодопомоги), розбудувати інфраструктуру і правовий механізм для формування реальних іпотечних відносин.

Зусилля держави повинні концентруватись на сприянні розвитку і збільшенні обсягів продукції аграрного виробництва, перетворенні агропромислового комплексу у високоєфективний, конкурентоспроможний сектор економіки. Сприяння розвитку сільського господарства та забезпечення підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції в умовах глобалізації досягається шляхом використання передового світового досвіду, гармонізацією його з українськими економічним та історичним розвитком галузі сільського господарства країни.

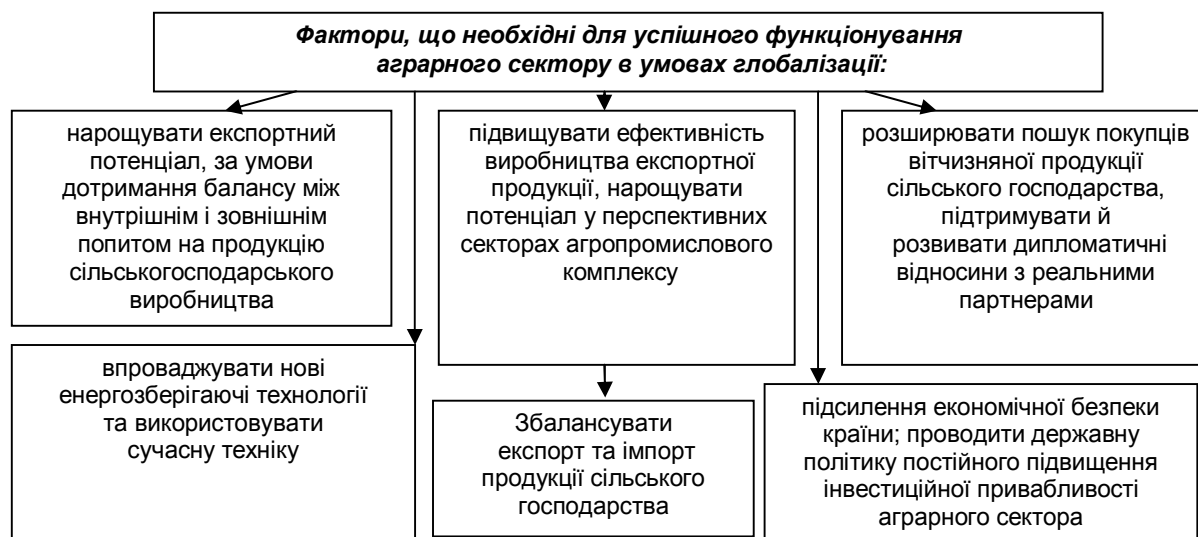

Рис. 1. Фактори, що необхідні для успішного функціонування аграрного сектору в умовах глобалізації

Інформаційне джерело: власні дослідження

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, в зв'язку з вищесказаним можна зробити наступні висновки. 1. Доведено, що одним із важливих завдань реформування економіки України є трансформація агропромислового комплексу, підвищення його конкурентоспроможності на світових

ринках. 2. Визначено засади, на яких базується розвиток агропромислового комплексу, фактори, що необхідні для успішного функціонування аграрного сектору в умовах глобалізації. 3. Запропоновано заходи для ефективної взаємодії аграрного сектору України та процесів глобалізації.

Перспективи подальших наукових досліджень в цьому напрямку пов'язані з розробкою науково-методологічних та практичних рекомендацій задля створення умов ефективного функці-

онування агропромислового комплексу в умовах глобалізації задля зменшення впливу загрозливих тенденцій існуючої продовольчої кризи.

Список використаної літератури:

1. Білорус О.Т. Глобальні трансформації торгівлі: Моногр. / [О.Т. Білорус, В.І. Власов]. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – С. 176
2. Волович О.О. Глобалізація: переваги і загрози для нашої країни [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://izvestiya.odessa.ua/index.php?go=Newspaper&in=view&id=23646>.
3. Геєць В.М. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів: Моногр.: у 2-ч. – Ч. 2 / [за ред. В.М. Геєця, А.А. Мазаракі]. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – С. 6-14.
4. Клайн Л. Глобалізація: вызов національним економікам [Електронний ресурс] // Режим доступу: rusref.nm.ru/indexpub204.htm
5. Одягайло Б.М. Генеза та глобалізаційна адаптивність економічної системи (інституціональний підхід): Моногр. / Б.М. Одягайло. – Львів: „Магнолія плюс”, 2006. – С. 209-353.
6. Осадча Н.В. Системне уявлення щодо регуляторного митного режиму в глобалізації зовнішньоекономічної діяльності / Н.В. Осадча // Вісник економічної науки України. – 2009. - № 1. – С. 134-145.
7. Савелко Т.В. Уточнення економічного змісту й особливостей глобалізації / Т.В. Савелко // Фінанси України. – 2004. – № 7. – С. 20-26.
8. Сиденко В.Р. Том 1 Глобалізація и економічне развитие: Моногр. / В.Р. Сиденко. – К.: Фенікс, 2008. – С. 296-310.
- Стукало Н.В. Глобалізація та розвиток фінансової системи України / Н.В. Стукало // Фінанси України. – 2005. – № 5. – С. 29-35

В статті розглядаються проблемні питання та позитивні наслідки впливу глобалізаційних процесів на економіку України та на агропромисловий комплекс, а також рішення проблем, пов'язаних з її участю в цих процесах. Ключові слова: глобалізація, трансформаційні процеси, агропромисловий комплекс України.

In the article considered problem questions and the positive effects of globalization on the the economy of Ukraine and agricultural sector, as well as solving problems related to its participation in these processes. Keywords: globalization, transformation processes, agricultural sector of Ukraine.

Рецензент: д.е.н., професор Михайлова Л.І.
Дата надходження до редакції: 16.03.2012 р.

УДК 631.15:334

ОСНОВНІ СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В МАЛОМУ БІЗНЕСІ

Л. І. Полятикiна, к.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет.

На сьогоднішній час в Україні умови економічного розвитку сприяють становленню і розвитку підприємницької діяльності. Цей процес потребує створення економіки, яка послідовно інтегрується у систему світових господарських зв'язків.

Одним із перспективних напрямів створення конкурентно-ринкового середовища є розвиток малого бізнесу. Мале підприємство на протязі останніх десятиріч не випадково привертає до себе прискіпливу увагу. І це не є примхою часу чи випадком. Мале підприємство є багатограним соціально-економічним явищем, в якому кожен з учасників, тобто безпосередньо підприємець або підприємство, має можливість знайти своє місце, а зовнішні учасники також отримують позитивні результати: держава - податки, збільшення ВВП та число робочих місць в реальній економіці, зменшення соціальної напруги, місцева влада -

податки і голоси на виборах, економічні партнери - гнучких та динамічних партнерів з низькими накладними видатками. Зміна командно-адміністративної моделі економіки ринковою моделлю призвела до виникнення в Україні специфічних суспільних відносин – підприємницьких. Їх сферою є процес здійснення економічно незалежним від держави суб'єктом – товаровиробником – діяльності, спрямованої на одержання прибутку в умовах конкуренції та вільного ціноутворення.

Формування активного ділового середовища протягом останніх років сприяло збереженню позитивної тенденції розвитку малого та середнього